

А.М. ШАКИЕВА¹, Т. КУРТ²¹Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің PhD докторанты
(Қазақстан, Түркістан қ.), e-mail: shakiyeva.aida@mail.ru²профессор, доктор

Гази университеті

(Түркия, Анкара қ.), e-mail: turker@gazi.edu.tr

ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ЖАҒДАЙЫНДА БОЛАШАҚ ШЕТЕЛ ТІЛІ МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ

Аңдатпа. Қазіргі таңда бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау үдерісінде ең алдыменен жаңашылдыққа баса назар аударылады. Жаңа жағдайда жұмыс істеуге дайын, бүгінгі жаңашылдыққа бейімделген және оған дер кезінде жауап бере алатын сапалы, жаңа маман даярлау – қазіргі уақыттың басты талабы. Осыған орай, жоғары кәсіби білім беру сапасын және оның әлемдік білім деңгейіне сәйкестігін арттырудың қоғамдық қажеттілігі туындайды. Сондықтан қазіргі таңда Қазақстанда қарқынды жүргізіліп жатқан білім беруді реформалау үдерісі азаматтардың білімін цифрландыру идеясын жүзеге асыруға бағытталған. Осындай жағдайларда мектепте қашықтықтан оқытуды жүзеге асыруға дайын, әріптестерімен, оқушылармен және ата-аналармен тіл табыса алатын, сабақ жүргізе алатын, қашықтықтан оқыту ортасында цифрлық құралдарды, қолданбаларды және платформаларды пайдалана отырып, кері байланыс жасай алатын болашақ мұғалімдерді даярлау ерекше маңызды. Мақалада 6B01718-Шетел тілі: екі шетел тілі мамандығы бойынша Қазақстан Республикасы жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты шеңберіндегі білім беру бағдарламасы екі шет тілін практикалық тұрғыдан игерудің теориясы мен әдістерін оқыту негізінде оқу, жазу, тыңдау, сөйлеу дағдыларын қазіргі инновациялық технологиялар арқылы меңгерту мәселесі де қарастырылды. Сонымен қатар, қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілі мұғалімінің кәсіби құзыреттерін қалыптастыру мүмкіндіктері ашу мақсатында «Шетел тілін қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру және әдістемесі» авторлық курсының бағдарламасы ұсынылды.

Кілт сөздер: мүмкіндіктер, кәсіби құзыреттер, болашақ шетел тілі мұғалімі, қашықтықтан оқыту, цифрлық құралдар.

*Бізге дұрыс сілтеме жасаңыз:

Шакиева А.М., Курт Т. Қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілі мұғалімдерінің кәсіби құзыреттерін қалыптастырудың мүмкіндіктері // *Ясауи университетінің хабаршысы*. – 2023. – №4 (130). – Б. 377–392. <https://doi.org/10.47526/2023-4/2664-0686.30>

*Cite us correctly:

Shakieva A.M., Kurt T. Qashyqtyqtan oqytu jagdaiynda bolashaq shetel tili mugalimderinin kasibi quzyretterin qalyptastyrudyn mumkindikteri [Possibilities for Formation of Professional Competences of a Future Foreign Language Teacher in Conditions of Distance Learning] // *Iasauı universitetinin habarshysy*. – 2023. – №4 (130). – B. 377–392. <https://doi.org/10.47526/2023-4/2664-0686.30>

A.M. Shakieva¹, T. Kurt²*¹PhD Doctoral Student of Khoja Akhmet Yassawi International Kazakh-Turkish University
(Kazakhstan, Turkistan), e-mail: shakiyeva.aida@mail.ru**²Professor, Doctor
Gazi University
(Turkey, Ankara), e-mail: turker@gazi.edu.tr***Possibilities for Formation of Professional Competences
of a Future Foreign Language Teacher in Conditions of Distance Learning**

Abstract. At present, in the process of training competitive specialists, the main importance is given to innovation. The training of a qualitatively new specialist, ready to work in new conditions, able to adapt to today's innovations and respond in a timely manner, is the main requirement of the time. Under these conditions, there is a public need to improve the quality of higher professional education and its compliance with the world level of education. Therefore, the process of reforming education, which is currently being intensively carried out in Kazakhstan, is aimed at implementing the idea of digitalizing the education of its citizens. Under these conditions, it is especially important to train future teachers who are ready to implement distance learning at school, who can communicate with colleagues, schoolchildren and parents, conduct classes, give feedback using digital tools, applications and platforms in a distance learning environment. In the article, the educational program within the framework of the state mandatory standard of higher education of the Republic of Kazakhstan in the specialty 6b01718-Foreign Language: two foreign languages the problem of mastering the skills of reading, writing, listening, speaking through modern innovative technologies on the basis of teaching the theory and methods of practical mastery of two foreign languages was also considered. In addition, in order to open up opportunities for the formation of professional competencies of a future foreign language teacher in the context of distance learning, the program of the author's course «organization and methodology of distance learning of a foreign language» was presented.

Keywords: opportunities, professional competences, future foreign language teacher, distance learning, digital tools.

А.М. Шакиева¹, Т. Курт²*¹PhD докторант Международного казахско-турецкого университета имени Ходжи Ахмеда Ясави
(Казахстан, г. Туркестан), e-mail: shakiyeva.aida@mail.ru**²профессор, доктор
Университет Гази
(Турция, г. Анкара), e-mail: turker@gazi.edu.tr***Возможности формирования профессиональных компетенций
будущего учителя иностранного языка в условиях дистанционного обучения**

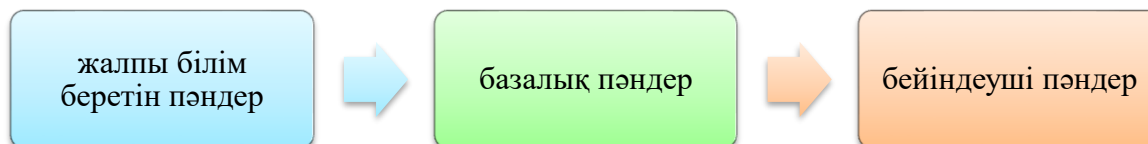
Аннотация. В настоящее время в процессе подготовки конкурентоспособных специалистов основное значение уделяется инновациям. Подготовка качественного, нового специалиста, готового работать в новых условиях, адаптированного к сегодняшним инновациям и способного своевременно реагировать на них – главное требование настоящего времени. В этой связи назрела общественная потребность в повышении качества высшего профессионального образования и его соответствия мировому уровню образования. Поэтому процесс реформирования образования, интенсивно осуществляемый в настоящее время в Казахстане, нацелен на реализацию идеи цифровизации образования своих граждан. В таких условиях особенно важна подготовка будущих учителей, готовых к реализации

дистанционного обучения в школе, способных общаться с коллегами, учениками и родителями, вести занятия, создавать обратную связь в дистанционной среде с использованием цифровых инструментов, приложений и платформ. В статье рассмотрен вопрос овладения навыками чтения, письма, аудирования, речи с помощью современных инновационных технологий на основе изучения теории и методов практического овладения двумя иностранными языками образовательной программы в рамках государственного общеобязательного стандарта высшего образования Республики Казахстан по специальности 6В01718-иностраный язык: два иностранных языка. Кроме того, в целях раскрытия возможностей формирования профессиональных компетенций будущего учителя иностранного языка в условиях дистанционного обучения была предложена программа авторского курса «Организация и методика дистанционного обучения иностранному языку».

Ключевые слова: возможности, профессиональные компетенции, будущий учитель иностранного языка, дистанционное обучение, цифровые инструменты.

Кіріспе

Қазақстан Республикасының жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты аясында әзірленген білім беру бағдарламасының басты ерекшелігі – оның ХХІ ғасырдағы болашақ білікті мамандардың құзыреттерін қалыптастыруға бағытталғандығында. ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 27 маусымдағы №28916 бұйрығына сәйкес бекітілген жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартында: «құзырет – оқу процесінде алған білімді, іскерлікті және дағдыларды кәсіби қызметте практикалық қолдану қабілеті» делінген және жоғары білім беру бағдарламасының мазмұны үш цикл пәнінен тұрады (1-сурет).

1-сурет - Жоғары білім беру бағдарламасының мазмұны

Жоғарыда аталып өткен жалпы білім беретін пәндер төмендегідей бағыттарды қамтиды:

1) ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгеру, қазақ, орыс және шет тілдерінде коммуникация бағдарламаларын құру, салауатты өмір салтына, өзін-өзі жетілдіруге және кәсіби табысқа бағдарлану негізінде бәсекеге қабілетті болашақ маманның дүниетанымдық, азаматтық және адамгершілік ұстанымдарын қалыптастыруға бағытталған;

2) болашақ маманның дүниетанымдық, азаматтық және адамгершілік ұстанымдарын қалыптастыру негізінде оның жеке басының әлеуметтік-мәдени дамуын қамтамасыз ететін жалпы құзыреттер жүйесін қалыптастырады;

3) қазақ, орыс және шет тілдерінде тұлғааралық әлеуметтік және кәсіптік қарым-қатынас жасау қабілетін дамытады;

4) өз өмірі мен қызметінің барлық салаларында заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгеру және пайдалану арқылы ақпараттық сауаттылықты дамытуға ықпал етеді;

5) өмір бойы өзін-өзі дамыту және білім беру дағдыларын қалыптастырады;

6) қазіргі әлемде ұтқырлыққа, сыни ойлауға және физикалық өзін-өзі жетілдіруге қабілетті тұлғаны қалыптастырады [1].

Жоғарыда аталып өткен бағыттар болашақ мұғалімді кәсіби даярлауда игеруі тиіс кәсіби құзыреттерімен үндестікте қарастырылған деп топшыласақ болады. Мысалы, бірінші, екінші, төртінші бағыттар біздің зерттеуімізге сәйкес болашақ шетел тілдері мұғалімінің кәсіби құзыреттерінің құрамындағы кейбір элементтерін, яғни ақпараттық-коммуникалық технологияларды қолдана білу дағдысы арқылы ақпараттық сауаттылықтың қалыптасуын, шетел тілін меңгеру арқылы тұлғааралық кәсіби қарым-қатынастың дамуын және т.б. қамтиды. Бірақ осы құрылымдық элементтер қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілдері мұғалімінің кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға жеткіліксіз, өйткені қашықтықтан оқыту жағдайында ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдануда; кәсіби маңызды пәндік, педагогикалық мазмұндағы ақпараттарды ұсына білуде; ақпаратты талдау, жинақтау қабілетін, сондай-ақ ауызша және жазбаша сөйлеу мәдениетін меңгеруде студенттерде қашықтықтан білім беру модельдері мен технологияларын меңгеру және сауатты пайдалану дағдылары болуы тиіс, олар жоғарыда кәсіби құзыреттің компоненттерінде қарастырылған.

Осылайша, қашықтықтан білім беру контексінде болашақ шет тілі мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру қоғамдық қайта құру кезеңінде өте маңызды. Цифрлық құралдарды, қосымшаларды және платформаларды тиімді қолдана алатын, әріптестерімен, оқушылармен және ата-аналармен онлайн байланыса алатын, сондай-ақ дәстүрлі және онлайн форматтарда оқытуды жоспарлау және жүргізу дағдыларына ие мұғалімдерді даярлау өте маңызды. Педагогикалық білім беру бағдарламаларын бейімдеу және цифрлық педагогикалық тәжірибелерге басымдық беру арқылы университет болашақ мұғалімдерге өзгермелі білім беру ландшафтында табысқа жету үшін қажетті дағдыларды үйрете алады.

Сонымен қатар, әлемдік тәжірибе көрсеткендей, қашықтықтан оқыту әр білім алушы үшін жеке білім беру траекторияларын құруға мүмкіндік береді. Құрылған ақпараттық ортаның көмегімен студенттер өздерінің жеке білім беру қажеттіліктерін олар үшін ең қолайлы түрде қанағаттандыра отырып, өздерінің бірегей оқу жолдарын құра алады [2].

Қашықтықтан оқытуды сәтті енгізу, ең алдымен, оқытушының кәсіби дағдыларына, оның сандық құзыреттілігі мен ақпараттық технологияларды қолдану қабілетіне байланысты [3]. Оқытушылар қашықтықтан оқытуды тиімді ұйымдастыру және өткізу үшін қажетті білім мен дағдыларға ие болуы тиіс. Бұған цифрлық құралдарды пайдалану, онлайн платформаларды басқару, студенттер үшін тартымды және интерактивті оқу ортасын құру тәжірибесі кіреді.

Зерттеу әдістері

Ғылыми, теориялық, оқу-әдістемелік жұмыстар, сондай-ақ отандық және шетелдік ғалымдар жүргізген білім беру бағдарламалары мен зерттеулері талданды. Болашақ шет тілі оқытушыларына қажетті кәсіби құзыреттіліктер туралы құнды түсінік берілді. Зерттеу материалдарын мұқият жинау, зерттеу, салыстыру және нақтылау арқылы теориялық деректерді талдау және зерттеу әдістері қолданылды. Мақаланы әзірлеу кезінде педагогикалық зерттеулерді жүргізудің практикалық және теориялық әдістері басшылыққа алынды.

Қашықтықтан білім беру модельдері мен технологияларын меңгеру және сауатты пайдалануға, шет тілінде білім беру мен тәрбиелеудің әдіснамалық тәсілдерін, теориялық негіздерін білуге мүмкіндіктер көрсетілген.

Талдау мен нәтижелер

Шет тілін оқыту бағытына қатысты ғылыми әдебиеттер мен теориялық негіздерді мұқият зерделеу кәсіби құзыреттіліктің негізгі аспектілерін анықтауға негіз береді. Болашақ шет тілі мұғалімдерін даярлауға арналған білім беру бағдарламалары мамандыққа қажетті

негізгі білімді, дағдылар мен көзқарастарды көрсететін құнды ресурстар ретінде қызмет етеді.

Алайда, өткен бөлімдерде атап өткеніміздей, болашақ шетел тілдері мұғалімінің кәсіби құзыреттері – болашақ мұғалімнің бойында цифрлық, ақпараттық, лингвистикалық, педагогикалық құзыреттерді қалыптастыру болып табылады. Осы тұста «Қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілдері мұғалімінің кәсіби құзыреттерін қалыптастырудың мүмкіндіктері қандай?» деген сұрақтың қойылуы заңды. Осы сұрақтың жауабын анықтау мақсатында зерттеу тақырыбымыз жоғары оқу орнында маман даярлау мәселесі болғандықтан ОҚМПУ мен Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің «6B01718-Шетел тілі: екі шет тілі мұғалімін даярлау (ағылшын және түрік тілдері)» білім беру бағдарламасын талдауды жөн көрдік.

2021 жылы әзірленіп, оқу процесіне енгізілген бакалаврға арналған «6B01718-Шетел тілі: екі шет тілі мұғалімін даярлау (ағылшын және түрік тілдері)» білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеттерін ұсынамыз (1-кесте).

1-кесте – Білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеттері

	ОҚМПУ		Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
Мақсаты	Ұлттық біліктілік жүйесі мен еңбек нарығы талаптарына сай шетел тілі: екі шетел тілі пәнінің мұғалімін даярлау.	Мақсаты	Жалпы білім беретін және арнаулы орта оқу орындары үшін мамандарды сапалы даярлау.
Міндеті	<p>Білім беру бағдарламасының міндеттері:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ білім алушылардың кәсіби қызметін тиімді атқаруға қажетті түйінді құзыреттіліктерін қалыптастыру; ☐ білім алушылардың тұлғааралық құндылықтар негізінде әлеуметтік жауапкершілігін және кәсіби этикалық нормаларды ұстануын қалыптастыру; ☐ білім алушыларды кәсіби шыңдалуға, өзін-өзі жүзеге асыруға ынталандыру негізінде білім беру сапасының деңгейін ұлттық және халықаралық стандарттар талаптарына сәйкестендіру; ☐ білім алушылардың кәсіби білімі мен тәжірибелік дағдыларын жаңартылған білім беру мазмұнына сәйкес қалыптастыру; ☐ тіл үштұғырлығы, функционалдық сауаттылық және салауатты өмір сүру негізінде қоғамды жаңартуда белсенділік танытатын жоғары білімді маман даярлауды қамтамасыз ету. 	Бағыттары	<p>Білім беру бағдарламасын жүзеге асыру маманның жеке тұлғасын қалыптастыруға бағытталған:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тіл, әдебиет, ағылшын және қытай тілдері мен әдебиетін оқыту әдістемесі негізінде кәсіби мәселелерді академиялық тұрғыда шешу; - қоршаған ортаны дүниетанымдық, адамгершілік және азаматтық ұстанымдар негізінде бағалау; - ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың саналуан түрлерін қолдану; - ағылшын, қытай, қазақ, түрік, орыс, тілдерінде табысты академиялық, кәсіби және әлеуметтік коммуникация бағдарламаларын құру; - жеке білім траекториясын құру.

Шетел тілі мұғалімін кәсіби даярлауда еңбек нарығына сай тұлғаның бойында жаңартылған білім мазмұнына сәйкес кәсіби құзыреттерді қалыптастыру; ақпараттық-коммуникациялық және иновациялық технологияларды қолдана отырып, ақпараттарды өңдеу, іздеу, бағалау, дәйектендіру; тілдік сауаттылықты дамыту қарастырылған. Бұл бағдарламада бітірушінің моделінде өз елінің мәдениетті және толерантты азаматы болу қабілетіне ие мәдени құзыреттілік ретінде қаралған. Сондай-ақ, білім беру бағдарламасы

бойынша күтілетін нәтижесінде (ОН5) шетел тілі пәнін оқытуда АКТ-ны пайдалану арқылы білім алушының жеке мүддесіне сай оқу үдерісін ұйымдастыру және (ОН6) инновациялық технологияларды оқытудың мақсат-міндеттеріне және білім алушылардың жеке ерекшеліктеріне сәйкес қолдану мақсаты қарастырылған.

Ендігі кезекте, қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілдері мұғалімдерінің кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға ықпал ететін пәндер мазмұнына тоқталамыз. Бұл кестеде қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілдері мұғалімдерінің кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға ықпал ететін пәндер атауы мен мазмұнына, кәсіби құзыреттің құрылымдық компоненттерімен байланысты лингвистикалық, шет тілдік коммуникативтік, цифрлық, психологиялық-педагогикалық, әдістемелік құзыреттеріне сипаттама береміз (2-кесте).

2-кесте – Білім беру бағдарламасының мазмұнын талдау

Модуль	Пәндер атауы	Пәндер мазмұны	Кәсіби құзыреттері
1	2	3	4
Жалпы мәдени дайындық	«Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар»	Пәннің мақсаты жеке кәсіби салаларында ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың түрлерін: интернет-ресурстарды, ақпаратты іздеу, сақтау, қорғау, басқару және тарату жөніндегі бұлтты және мобильді сервистерді пайдалануды үйретеді, цифрлық технологиялар арқылы ақпаратты жинау және беру тәсілдерін талдау қабілетін қалыптастырады.	Цифрлық құзырет
	«Ағылшын тілін оқытудағы ақпараттық технологиялар»	Ағылшын тілін оқытудағы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар пәні студенттердің кәсіби және жеке тұлғалық құзыреттіліктерін меңгеруді үйретеді, яғни заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды кәсіби іс-әрекеттердің әр түрлі облыстарында, ғылыми-практикалық жұмыста, өз білімін жетілдіруде және басқа да мақсаттарда қолдануға мүмкіндік береді.	Цифрлық құзырет
Педагогикалық-психологиялық	«Білім алушылардың физиологиялық және психологиялық дамуы»	Білім алушылардың физиологиялық тұрғыдан даму заңдылықтарының негізінде балалар мен жасөспірімдердің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктеріне, жеке басының қалыптасуына, денсаулығын сақтауға, нығайтуға қатысты мәселелер қарастырылады.	Педагогикалық-психологиялық құзырет
	«Педагогика және тәрбие жұмысының әдістемесі»	Педагогика ғылымының негізінде анықталған оның мақсат-міндеттері, категориялары, құрылымы, әдіснамалық негіздері, негізгі даму кезеңдері, педагогикалық процестің түсініктері, оқу-тәрбие жұмыстарының формалары, әдістері, құралдары қарастырылады.	Педагогикалық-психологиялық құзырет

1	2	3	4
Әдістеме және талдау	«Шеттiлiк бiлiм беру әдiстемесiндегi инновация»	Болашақ мамандарды даярлауда инновацияларды қолдану нәтижелерi, шығармашылық iзденiс арқылы әдiстемедегi жаңалықтарды зерттеу әдiстерi талданады; қысқа мерзiмдi оқу жоспарларын әзiрлеу арқылы АКТ қолдану арқылы, бiлiм алушының жеке мүдделерiне сәйкес инновацияны ұйымдастыру сипатталады.	Әдiстемелiк
	«Ағылшын тiлiн оқыту әдiстемесi»	XIX ғ. аяғы мен XX ғ. басындағы шетел тiлiн оқытудың дәстүрлi және классикалық әдiс-тәсiлдерiмен таныстыру. Шетел тiлiн оқыту әдiс-тәсiлдерiнiң, дағдыларының диверсификациясын айқындау. Ағылшын тiлiн оқытудағы әдiстердiң қолданысына тоқталу.	Әдiстемелiк
	«Шетел тiлiн бастауыш мектепте үйрету әдiстемесi»	Бастауыш сыныптарда ағылшын тiлiн оқыту әдiстерi қарастырылады. Оқу және сөйлеу дағдыларын меңгеруге және метапәндiк тәсiлге негiзделген шетел тiлдерiнiң бiлiмi мен бiлiгiн көрсету қабiлетi талданады.	Әдiстемелiк

Кестеде көрiп отырғанымыздай, студенттердiң модульдер бойынша жеке пәндерден алған бiлiмдерi барынша күрделене келе, кәсiби құзыреттiң құрылымдық компоненттерiмен байланысты лингвистикалық, шет тiлдiк коммуникативтiк, цифрлық, психологиялық-педагогикалық құзыреттерi қалыптасып, күтiлетiн нәтижеге жету жолы бiрге қарастырылады. Жалпы алғанда, қашықтықтан оқыту жағдайында лингвистикалық, шет тiлдiк коммуникативтiк, психологиялық-педагогикалық, әдiстемелiк, цифрлық құзыреттердi қалыптастыруға мүмкiндiк бередi.

Ендеше, бiлiм беру бағдарламасында көрсетiлген модульдерге, қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тiлдерi мұғалiмнiң кәсiби құзыреттерiн қалыптастыруға ықпал ететiн пәндерге және күтiлетiн нәтижеге тоқталамыз. Мәселен, бiлiм беру бағдарламасындағы модульдер, яғни «Жалпы мәдени дайындық», «Педагогикалық, психологиялық дайындық», «Негiзгi шетел тiлiнiң тәжiрибелiк курсы», «Iс жүзiндегi ағылшын тiлi», «Әдiстеме және талдау» деп берiледi. Ендi осы модульдердегi берiлетiн қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тiлдерi мұғалiмнiң кәсiби құзыреттерiн қалыптастыруға ықпал ететiн пәндердiң мүмкiндiктерiн ашуға болады. Оны бiз кесте түрiнде ұсынамыз. Мәдени дайындық модульде көрсетiлген «Ақпараттық- коммуникациялық технологиялар», «Ағылшын тiлiн оқытудағы ақпараттық технологиялар» атты пәндердiң өзара байланысын талдап, оқытудың күтiлетiн нәтижесi мен қалыптасатын кәсiби құзыреттерiн 3-кестеден көреміз.

Болашақ шетел тiлдерi мұғалiмдерi қашықтықтан оқыту нәтижесiнде АКТ саласын меңгерiп, оған педагогикалық тұрғыдан бейiмделуi, болашақ мұғалiм кәсiбiне қажеттi тәсiлдер мен технологияларды, нормаларды үйренедi. Бұл өз кезегiнде ЖОО-да қашықтықтан оқыту жағдайында шетел тiлi мұғалiмнiң кәсiби құзыреттiлiгiн қалыптастыру барысында студенттердiң мәселенi шешуде қалыптан тыс тәсiлдердi пайдалануын, оқытудың жаңа әдiстерiн, формаларын, тәсiлдерiн жасап, оларды қашықтықтан оқыту жағдайында

үйлесімді қолдана алуын, бар тәжірибені қашықтықтан оқыту жағдайында тиімді қолдана білуін, АКТ және басқа да технологияларды жетік меңгеруді жаңа мақсаттарға сай жетілдіріп, тиімділігін арттырып, модернизациялай алуын қамтамасыз етеді. Сондай-ақ, шет тілін қашықтықтан оқыту аспектісінде кәсіби құзыреттілікті меңгеруге деген ынтасын, қызығушылығын танытуға және цифрлық құзыретті дамытуға ұмтылысын арттыруға мүмкіндік береді.

3-кесте – Қашықтықтан оқыту жағдайында қалыптасатын кәсіби құзыреттер

Модуль атауы	Пәндер атауы	Кәсіби құзыреттері	Күтілетін нәтиже
Жалпы мәдени дайындық	«Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар»	Цифрлық құзырет	Ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың рөлін анықтап, компьютерлік бағдарламаларды қолданудың техникалық білімі мен дағдыларын, әдістері мен құралдарын қолданады; виртуализация технологияларын, мобильді технологияны қолдана отырып, бұлттағы веб-қызметтерді тұжырымдайды.
	«Ағылшын тілін оқытудағы ақпараттық технологиялар»	Цифрлық құзырет	Қашықтықтан оқыту үдерісінде жеке кәсіби салаларында ақпараттық технологиялардың түрлерін: интернет-ресурстарды, ақпаратты іздеу, сақтау, қорғау және тарату жөніндегі бұлтты және ұтқыр сервистерді қолдануға қабілетті.
<i>Күнделікті кәсіби қызметінде АКТ-на қажетті білім, білік, дағдыларды өз еркімен игере алады.</i>			

Д.Д. Жантасованың пікірінше, қашықтықтан оқыту жағдайында ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану барысында шет тілі мұғалімінің қызметі келесі әрекеттерді жүзеге асыруды қамтиды:

1. Компьютерлік телекоммуникация негізінде оқытушымен байланыс орнату және диалог құру;
  2. Шет тілін оқыту процесіне әсер ететін білім алушының анықталған жеке ерекшеліктерін ескере отырып, әрбір білім алушы үшін шет тілінің мазмұнын игерудің жеке бағытын: мотивтер, қызығушылықтар, бейімділіктер, ағымдағы үлгерім деңгейі, білім мен дағдылардағы өзекті қиындықтар мен олқылықтарды анықтау;
  3. Анықталған жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қашықтықтан оқыту курсының материалын зерттеу бойынша білім алушының қызметін ұйымдастыру;
  4. Білім алушының практикалық тапсырмаларды орындау нәтижелерін және жіберген қателіктерін талдау негізінде оның қызметін түзету;
  5. Білім мен дағдылардағы олқылықтарды жою бойынша шараларды анықтау;
  6. Шет тілі бойынша қашықтықтан оқытудың коммуникативтік бағытын жүзеге асыру мақсатында компьютерлік телекоммуникацияны қолдану негізінде оқытудың барлық субъектілерінің тілдік қарым-қатынасын ұйымдастыру;
  7. Білім алушылардың орындаған үй тапсырмаларын тексеру, үй тапсырмасының үлес салмағын анықтау, белгі қою, егер қажет болса, білім алушының үй тапсырмасын түзету жөніндегі қызметін ұйымдастыру;
  8. Педагогке білім алушылардың дербес жеке және топтық іс-әрекетін ұйымдастыру мен үйлестіруге, тапсырмаларды тексеруге, білім мен дағдыларды игеру нәтижелері мен динамикасын бақылауға ерекше назар аудару керек [4].
- Зерттеушілер Ф. Саметова, Ж. Киынова, Г. Орынханова цифрлық білім беру ресурстарын сабақтың барлық кезеңдерінде қолдануға болатын мүмкіндіктерін көрсетті (2-сурет) [5].

2-сурет – Ф. Саметова және т.б. бойынша цифрлық білім беру ресурстарын қолдануға болатын мүмкіндіктері

Сонымен қатар, дайындалған цифрлық білім беру ресурстарын сабақтан тыс уақытта да қолдануға болады:

- білім алушылардың өзіндік үй жұмысын ұйымдастыру үшін;
- білім алушылардың белгілі бір қабілеттерін дамыту үшін (зейін, есте сақтау, ойлау және т.б.).

Сабақта цифрлық білім беру ресурстарын қолдану сабақтың көрнекілігі мен интерактивтілігін күшейтеді, оқушыларды оқу пәнін оқуға ынталандырады. Сабақтарды мультимедиялық сүйемелдеудің арқасында инновацияларды пайдаланбай, жұмыс істегеніне қарағанда, оқу уақыты орта есеппен 25%-ға дейін үнемделеді.

Келесі талдау тұлғаның психологиялық-педагогикалық тұрғыда дамуына әсер ететін пәндер туралы болмақ. Ендеше, педагогикалық, психологиялық дайындық модуліне жататын «Білім алушылардың физиологиялық және психологиялық дамуы», «Педагогика және тәрбие жұмысының әдістемесі» пәндерін нәтижесінде қалыптасатын құзыреттерді біз, студенттердің жас психофизиологиялық ерекшеліктері мен жеке оқу мүмкіндіктерін ескере отырып, олардың оқу-танымдық қызметін басқару қабілетінде байқаймыз. Білім алушылардың жас ерекшелігі тұрғысынан даму заңдылықтарын, психофизиологиялық ерекшеліктерін, педагогика ғылымының өзекті мәселелерін оқып үйрену болашақ шетел тілдері мұғалімнің кәсіби құзыреттерін қалыптастыруда әдістемелік нұсқауларды, теориялық ережелерді педагогикалық жұмыстарға айналдыра білу іскерліктері пайда болады (кесте 4).

Біздің болжауымызда іріктелген пәндер бойынша болашақ шетел тілі мұғалімдері білім алушылардың жас психофизиологиялық ерекшеліктері мен жеке оқу мүмкіндіктерін ескере отырып, олардың *оқу-танымдық қызметін басқару қабілеті; шет тілін қашықтықтан білім беру модельдері мен технологияларын сауатты меңгеру; қашықтықтан оқыту жағдайында өзіндік жұмысты, педагогикалық шығармашылық қабілетін қалыптастыратын білім траекториясын құрып, педагогикалық-психологиялық құзыретті қамтамасыз ететін күш жинайды.* Бұл өз кезегінде болашақ шетел тілі мұғалімінің психологиялық-педагогикалық дайындығы мен студенттердің қашықтықтан білім берудің мәні мен ерекшеліктерін түсінуі, қашықтықтан білім беру аспектісіндегі білім мен білік оларды синхронды практикалық сабақтар кезінде, асинхронды өзіндік оқу-танымдық жұмыстарды, оқытушының басшылығымен өзіндік жұмыстарды орындау кезінде ішінара қолдануға мүмкіндік береді.

4-кесте – Қашықтықтан оқыту жағдайында қалыптасатын кәсіби құзыреттер

Модуль атауы	Пәндер атауы	Кәсіби құзыреттері	Күтілетін нәтиже
Педагогикалық, психологиялық дайындық	«Білім алушылардың физиологиялық және психологиялық дамуы»	Педагогикалық-психологиялық құзырет	Балалардың анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктерін түсінеді; физиология, психология ғылымдарының зерттеу әдістерін игереді; өзгерістерді физиологиялық-психологиялық тұрғыдан бағалайды.
	«Педагогика және тәрбие жұмысының әдістемесі»	Педагогикалық-психологиялық құзырет	Оқу-тәрбие үдерісін әдістемелік қамтамасыз етуді, білім алушылардың жас шамасы бойынша дамуындағы психофизиологиялық ерекшеліктерді есепке ала отырып, білім алушылардың жетістіктерін диагностикалау әдістерін және педагогика мен психологияның теориялық негіздерін қолдана біледі.
<i>Күнделікті кәсіби қызметінде білім алушылардың жас шамасы бойынша дамуындағы психофизиологиялық ерекшеліктерді есепке ала отырып, олардың жетістіктерін диагностикалау әдістерін және педагогика мен психологияның теориялық негіздерін қолдана біледі.</i>			

Ендігі кезекте «Негізгі шетел тілінің тәжірибелік курсы» мен «Іс жүзіндегі ағылшын тілі» деп аталатын модульдерге енетін пәндерге талдау жүргізейік (5-кесте).

Бұл модульдерде қарастыратын пәндер шет тілінде сөйлеу әрекетінің төрт түрін жүзеге асыру үшін лексикалық және грамматикалық бірліктерді, тіл фонологиясын білуге және меңгеруге, практикалық және кәсіби білімді өзектендіру қабілетін жетілдіруге, тілдік жүйемен жұмыс істеуге, сөйлемдердің мағынасын анықтауға, сөйлем деңгейінен тыс жұмыс істеуге қажетті білім мен дағдыларды игеруге бағытталады. Сонымен қатар, кәсіби (педагогикалық) жағдайларға коммуникативтік стратегияларды қолдана отырып, монолог пен диалог құра білу, қашықтықтан оқыту жағдайында оқу, тыңдау, сөйлеу және жазу негізінде сөйлеу әрекетінің негізгі түрлерін қалыптастыру және дамыту қабілетін игеруді қамтамасыз етеді.

Келесі талдауда біз, әдістеме және талдау модуліне кіретін «Шет тілдік білім беру әдістемесіндегі инновация», «Ағылшын тілін оқыту әдістемесі», «Шетел тілін ерте жастан үйрету әдістемесі» пәндеріне тоқталамыз.

Бұл іріктілген пәндер қашықтықтан оқытуды жоспарлау және ұйымдастыру мәселелерін қарастырады. Яғни, шет тілдік білім беру әдістемесіндегі инновацияны, шет тілін оқыту әдістемелерін оқып үйрену жағдайындағы кәсіби құзыреттің дұрыс қалыптасуы қашықтықтан білім беру жағдайында инновациялық педагогикалық және ақпараттық коммуникациялық технологияларды меңгеруге, шетелдік білім беру әдістемесінің дамуын, әдіснамалық әзірлемелерін дайындау бойынша тапсырмаларды орындауға, әлеуметтік-тарихи шарт заңдылықтарын жүйелеуге, мәдени контексте тілді оқыту процесін дамыту жолдарын біріктіруге, академиялық қарым-қатынас саласында қойылған міндеттерді шешу тәсілдерін салыстыруға, тұлғаның коммуникативтік және әлеуметтік-мәдени дамуын қалыптастыруға, қашықтықтан оқыту жағдайында оқу процесін және сыныптан тыс жұмысты жоспарлау және ұйымдастыру білігін қалыптастыруға мүмкіндік береді. Ендеше, лингвистикалық, шет тілдік коммуникативтік, әдістемелік құзыреттерді тудыруы мүмкін.

5-кесте – Қашықтықтан оқыту жағдайында қалыптасатын кәсіби құзыреттер

Модуль	Пәндер атауы	Кәсіби құзыреттері	Күтілетін нәтиже
Негізгі шетел тілінің тәжірибелік курсы	Ағылшын тілінде тыңдау және сөйлеу	Лингвистикалық құзырет	оқытылған тақырыптар шеңберінде жоспар құрады, мәтінді жазады, редакциялайды және түзетеді; коммуникативтік міндеттерге сәйкес мәтіннен үзінділер алады.
	Кәсіби бағдарланған шетел тілі	Лингвистикалық құзырет	оқытудың мәдениетаралық және ғылыми-кәсіби бағытта болуы, студенттерде арнайы кәсіби тілдік шеңберіндегі іскерліктерін қалыптастырады; студенттер шетел тілінде тілдік қарым-қатынастағы барлық іскерліктерін пәннің жалпы кәсіби аясында ары қарай дамытып, тілді кәсіби қарым-қатынас мақсатында қолдануға үйренеді.
Іс жүзіндегі ағылшын тілі	Академиялық шетел тілі	Шет тілдік коммуникативтік құзырет	ғылыми стильдің жанрлық түрлерін анықтайды және суреттейді; академиялық ортада қатынасты дамыту үшін қолданылатын ауызша және жазбаша шет тілдік академиялық қатынас өзгешелігімен танысады. кәсіби қызмет аумағында заман талабына сай, жаңа ақпараттар жинайды және өңдейді; сөйлеу қызметінің төрт түрі: оқылым, жазылым, сөйлеу, тыңдалым бойынша академиялық қатынас шеберліктері мен дағдыларын дамытады; оқу тапсырмаларын орындау үшін құрбы-құрдастарымен (жұпта, топта) бірлесіп жұмыс жасайды;
	Кәсіптік қарым-қатынас мәдениеті бойынша практикум, Мәдениетаралық коммуникация	Шет тілдік коммуникативтік құзырет	
<i>Күнделікті кәсіби қызметінде шет тілінде сөйлеу әрекетінің төрт түрін жүзеге асыру үшін лексикалық және грамматикалық бірліктерді, тіл фонологиясын білуді және меңгеруді, сөйлеу әрекетінің негізгі түрлерін қалыптастыру және дамыту қабілетін игереді.</i>			

Қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілдері мұғалімінің кәсіби құзыреттерін қалыптастырудың мүмкіндіктерін зерттей келе, қашықтықтан оқыту жағдайында шет тілі мұғалімінің функциялары өзгеріске ұшырайтынын байқаймыз. Мұғалімнің шет тіліндегі ақпаратты түсіндіруге, таратуға байланысты рөлі айтарлықтай төмендейді. Яғни, қашықтықтан оқыту кезінде мұғалім:

- бағдар беру, оқу іс-әрекетінің бағыттарын анықтау, оқушыны бағдарламада қарастырылған тапсырмаларды да, бастамашыл шығармашылық жұмыстарды да орындауға ынталандыру тұрғысынан ұйымдастырушы бола алады;

- тілдік (грамматикалық, лексикалық және фонетикалық) материалды, АКТ құралдарын (компьютерлік телекоммуникациялар, оқу мақсатындағы бағдарламалық құралдар және т.б.) дұрыс пайдалануға көмек көрсету тұрғысынан консультант;

- ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын дамыту, оның ішінде дискутивті дағдыларды пысықтау мақсатында диалогтарды бірлесіп құрастыру, түрлі тақырыптарды талқылау кезінде серіктес; мәліметтерді дәлелдеу, фактілерді логикалық бағалау;

- ақпаратты іріктеуге, түсіндіруге және ұсынуға сыни қарауға ықпал ететін білім алушының іздеу және зерттеу қызметін сүйемелдейтін үйлестіруші;

- білім алушылардың оқу қызметінің нәтижелерін талдаумен, білім алушылардың оқу процесін жетілдіру және оқу қызметін өзін-өзі түзету бойынша шешімдер қабылдаумен айналысатын менеджер бола алады [6].

Олай болса, білім беру бағдарламаларының мақсат-міндеттерін қарастыру негізінде кәсіби құзыреттер құрылымындағы көрсеткіштерге сәйкес білім беру бағдарламасына еңген оқу пәндерінің мазмұнын талдай келе қашықтықтан оқыту технологияларын қолдану, ақпараттық білім ортасында білім алушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру, шет тілінде ғылымның тиісті саласында ғылыми ақпаратпен жұмыс істей білу, оны педагогикалық өңдеуге және оқу материалын құрастыруда пайдалану, цифрлық құралдары мен ресурстарын пайдалана отырып, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыра білу және т.б. секілді әрекеттерді жүзеге асыруға негізделген тапсырмалардың толыққанды қарастырылмағанын және жүйелі берілмегенін анықтадық. Бұл мәселе бізге арнайы қашықтықтан оқыту жағдайында кәсіби құзыреттерді қалыптастыруға мүмкіндік беретін модельді әзірлеуді міндеттейді. Ендеше, қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілі мұғалімнің кәсіби құзыретін қалыптастырудың мүмкіндіктерін арттыру мақсатында модель ұсынамыз (3-сурет).

Тұтастай алғанда, бұл мүмкіндіктерді мұғалімдерді даярлау бағдарламаларына қосу болашақ шет тілі мұғалімдерінің күрделі мәселелерді шешуге және олардың кәсіби өсуіне ықпал ете отырып, қашықтықтан оқыту ортасына тиімді қатысуға жақсы дайындалуын қамтамасыз ете алады.

Осы мүмкіндіктерді барынша пайдалану үшін білім беру процесіне арнайы курстарды енгізу қажет, мысалы, «шет тілін қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру және әдістемесі» авторлық курсы. Бұл курстың негізгі мақсаты студенттердің білім беру процесін ұйымдастырудың әдіснамалық аспектілері бойынша кәсіби білімі мен дағдыларын дамыту болып табылады.

Осы талаптарды ескере отырып, қашықтықтан оқыту контексінде кәсіби құзыреттілікті қалыптастыруға ықпал ететін модель жасау қажеттілігі туындайды. Қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шет тілі мұғалімдерінің кәсіби құзыреттіліктерін дамыту мүмкіндіктерін кеңейту үшін біз «6B01730 – Шет тілі: екі шет тілі» білім беру бағдарламасына енгізілген оқу пәндерін талдауға негізделген келесі мүмкіндіктерді ұсынамыз:

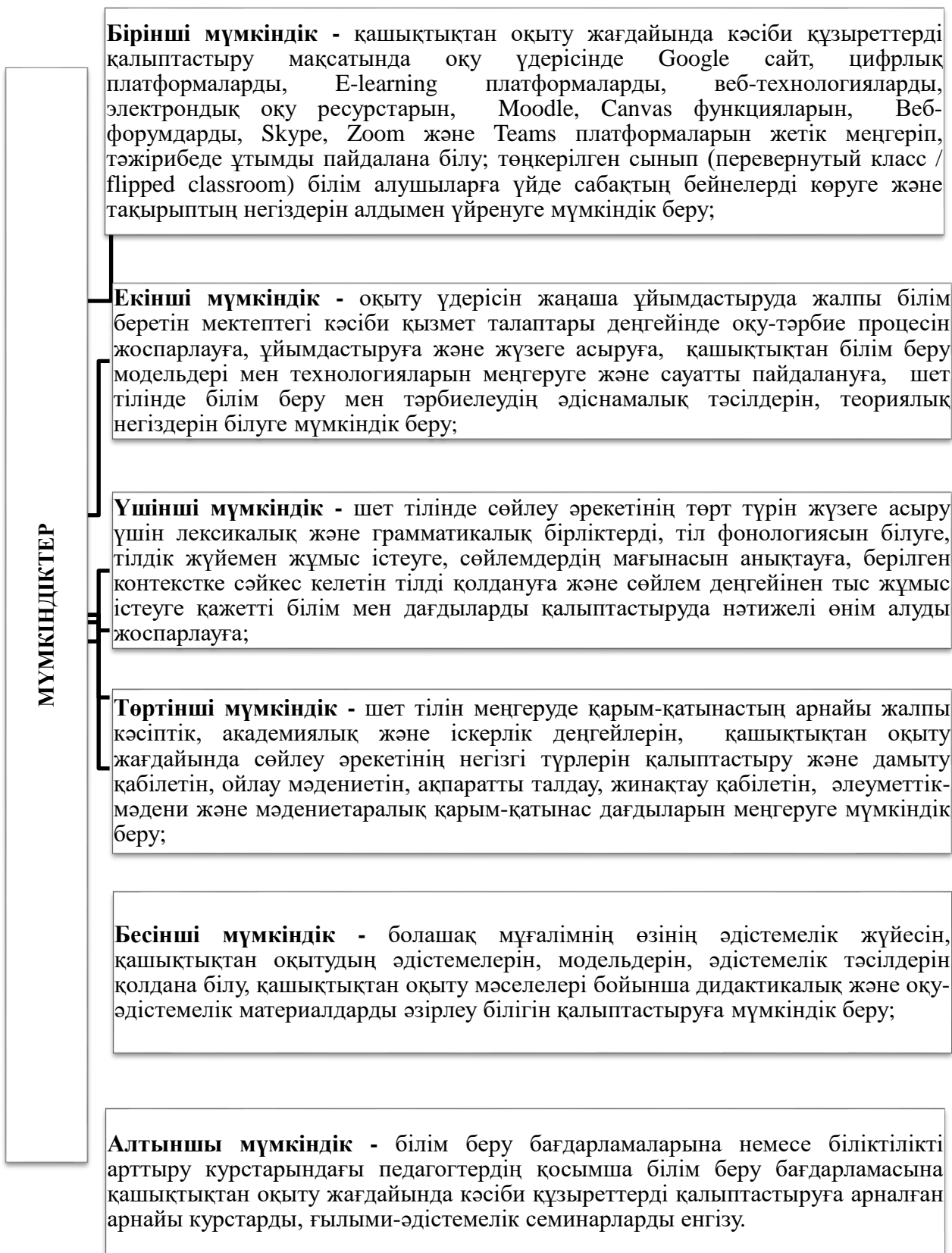
Біріншіден, болашақ мұғалімдер үшін Moodle, Canvas, веб-форумдар және Skype, Zoom, Google Meet және Microsoft Teams сияқты байланыс құралдары сияқты сандық платформаларды, веб-технологияларды және электрондық оқыту ресурстарын меңгеру және тиімді пайдалану өте маңызды. Сыныпта төңкерілген стратегияларды енгізу [7; 8] сонымен қатар оқушыларға үйде бейне сабақтарға қол жеткізуге және тақырыптар бойынша негізгі білім алуға мүмкіндік беру арқылы оқу нәтижелерін жақсарта алады.

Екіншіден, жалпы білім беретін мектептердегі кәсіби қызмет талаптарына сәйкес білім беру процесін жоспарлау, ұйымдастыру және іске асыру мүмкіндігі бар. Бұл қашықтықтан білім берудің модельдері мен технологияларын меңгеруді, сондай-ақ шет тілін оқытудың әдіснамалық тәсілдері мен теориялық негіздерін терең түсінуді қамтиды.

Үшіншіден, лексикалық және грамматикалық бірліктерді зерттеуге, сөйлеу әрекетін дамытуға, фонологияға, тілдік жүйелерге, мағыналарды түсіндіруге, тілді нақты контексте дұрыс қолдануға және тиімді өзара әрекеттесу мен коммуникативті дағдыларды дамыту үшін нақты әдістерді қолдануға назар аудару керек.

Төртіншіден, шет тілінде қарым-қатынастың арнайы жалпы кәсіби, академиялық және іскерлік деңгейлерін меңгеру өте маңызды. Бұған қашықтықтан оқыту процесінде сөйлеу әрекетін дамыту, ойлау мәдениетін тәрбиелеу, ақпаратты талдау және жинау, әлеуметтік-мәдени және мәдениетаралық қарым-қатынас дағдыларын игеру кіреді.

Бесіншіден, болашақ мұғалімдерге қашықтықтан оқытуға тән өздерінің әдістемелік жүйелерін, әдістерін, модельдері мен тәсілдерін құруға және пайдалануға мүмкіндік беру маңызды. Бұл қашықтықтан оқыту жағдайларына бейімделген дидактикалық және оқу материалдарын әзірлеуді қамтиды.

3-сурет – Қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шетел тілі мұғалімнің кәсіби құзыретін қалыптастырудың мүмкіндіктері

Соңында, қашықтықтан оқыту жағдайында болашақ шет тілі мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған біліктілікті арттыру курстарын, арнайы курстар мен ғылыми-әдістемелік семинарларды енгізген жөн. Бұл бастамалар Білім беру бағдарламаларына немесе мұғалімдерге арналған қосымша оқыту бағдарламаларына енгізілуі мүмкін [9].

«Шет тілін қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру және әдістері» элективті курсының тиімділігі бірнеше негізгі шарттарға байланысты:

- студенттердің негізгі лингвистикалық және шет тілдік коммуникативтік құзыреттіліктерін жандандыру;

- базалық және факультативтік педагогикалық пәндермен, сондай-ақ арнайы және әдістемелік курстармен пәнаралық байланыс;

- сабақтарда және сыныптан тыс іс-шараларда қашықтықтан оқыту технологияларын зерделеу және практикалық игеру үшін оқушыларды білім беру қызметінің әртүрлі нысандары мен түрлеріне тарту;

- қашықтықтан оқытуды ұйымдастырудың мектеп практикасымен байланысы;

- ЖОО оқытушыларының қашықтықтан оқыту жағдайында студенттердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру бойынша педагогикалық жұмысқа дайындығы.

Осы факультативтік модуль шеңберіндегі дәрістер болашақ шет тілдері оқытушыларын қашықтықтан оқыту мәселелерін шешуге дайындаудың маңызды аспектілеріне тереңірек үңіле отырып, берік негіз қалайды. Бұл сабақтар педагогикалық және мамандандырылған лингвистикалық курстардан алынған білімнің үздіксіздігіне баса назар аудара отырып, қашықтықтан оқытуға байланысты білім мен дағдыларды игеруден асып түседі. Мұндай кешенді тәсіл педагогикалық және лингвистикалық қабілеттерді үйлестіруге, жалпы педагогикалық принциптерді түсіндіруге, студенттердің шығармашылық танымдық қабілеттерін дамытуға және біртұтас педагогикалық талдау қабілетін дамытуға ықпал етеді. Семинар, дәріс кезінде алынған теориялық эрудицияны нығайту үшін тигель ретінде қызмет етеді. Мұнда тілді қашықтықтан оқытуға қатысты нақты құралдар мен әдістемелер мұқият қарастырылады. Сонымен қатар, семинарлар қашықтықтан оқытудың көптеген аспектілеріне, оның әлеуетті мүмкіндіктерін зерттеуге және білім беру ландшафтында психологиялық және педагогикалық қолдау көрсетуге бағытталған [10].

Бұл курс психологиялық және педагогикалық пәндермен өзара әрекеттесуді қолдайды. Және қашықтықтан оқытуға деген оптимистік көзқарасқа ықпал ететін және студенттерге оны ұйымдастыра білуге мүмкіндік беретін кеңейту ретінде қызмет етеді. Бұл мәселенің шарықтау шегі бастапқы және соңғы академиялық жылдарды қамтитын күрделі процесте өтеді. Сонымен қатар педагогикалық пәндер бойынша оқу бағдарламасы аясында көрінеді, педагогикалық практика кезеңінде нығайтылады және сыныптан тыс салада өркендейді.

Қорытынды

Қорытындылай келе, қашықтықтан білім беруде болашақ шет тілі мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруға жүйелі және өзара байланысты көзқараспен қарау өте маңызды. Таңдау курстарын өз бетінше таңдай алу және жеке даму жолдарын әзірлеуге белсенді қатысу үшін студент білім беру бағдарламасының күтілетін нәтижелері туралы жақсы хабардар болуы керек.

Жүйелі және өзара байланысты тәсілді қамтамасыз ете отырып, білім беру бағдарламасы студенттерге қашықтықтан білім беруде қажетті кәсіби құзыреттіліктер туралы жан-жақты түсінік бере алады. Бұл студенттерге оқу процесін олардың нақты қызығушылықтарына, мақсаттарына және кәсіби ұмтылыстарына сәйкес бейімдеуге мүмкіндік береді.

Студенттерге күтілетін нәтижелер туралы білім беру және оларды таңдау курстарына қатысты шешім қабылдау процесіне тарту жеке меншік пен автономды болу сезімін дамытуға ықпал етеді. Бұл білім алушыларды өздерінің кәсіби дамуы үшін жауапкершілікті алуына және олардың жеке қажеттіліктері мен мансаптық ұмтылыстарына сәйкес келетін іс-шараларға белсенді қатысуға шақырады.

Осылайша, қашықтықтан білім беруде кәсіби құзыреттілікті қалыптастыруға жеке-бағдарланған көзқарас болашақ шет тілдерінің мұғалімдеріне өздерінің оқу процесінің белсенді қатысушылары болуға және сәйкесінше өздерінің білім беру траекторияларын жобалауға мүмкіндік береді.

Білім алушылардың дербестігін көтермелеу және жеке оқытуды ынталандыру арқылы білім беру бағдарламасы Болашақ шет тілі мұғалімдерін қашықтықтан білім беру ортасында өркендеу үшін қажетті дағдылармен, құзыреттіліктермен тиімді қаруландыра алады.

Осылайша, білім алушыларға бағытталған жүйелі тәсіл оқушыларға күтілетін нәтижелер туралы ақпарат берумен қатар, қашықтықтан білім беру саласындағы болашақ шет тілдері мұғалімдеріне саналы таңдау жасауға және өздерінің кәсіби даму траекторияларын қалыптастыруға белсенді қатысуға мүмкіндік береді.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. ҚР Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 27 маусымдағы №28916 бұйрығына сәйкес бекітілген жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. [Электронды ресурс]. URL: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200028916> (қаралған күні 10.03.2023)
2. Насибуллов Р.Р. Развитие дистанционной формы обучения будущих учителей (конец XX – начало XXI вв.): Монография / Под общ. ред. А.Н. Хузиахметова. – Казань: Татарское Республиканское издательство «Хэтер», 2013. – 176 с.
3. Caena F., Redecker C. Aligning teacher competence frameworks to 21st century challenges: The case for the European Digital Competence Framework for Educators (DigcompEdu) // *European Journal of Education*. – 2019. – №54(3). – P. 356–369. [Electronic resource]. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ejed.12345> (date of access 26.05.2023)
4. Джантасова Д.Д. Формирование готовности будущих учителей иностранного языка к работе в системе дистанционного обучения: дис. ... канд. пед. наук. – Караганды: КарГУ им. Академика Е.А. Букетова, 2010. – 199 с.
5. Саметова Ф., Кыинова Ж., Орынханова Г. Цифровые образовательные ресурсы как обеспечение нового качества образования // *Вестник КазНУ (серия: педагогические науки)*. – 2022. – №2(71). – С. 126–134.
6. Джантасова Д.Д. К проблеме подготовки будущих учителей иностранных языков к работе в системе дистанционного обучения. [Электронный ресурс]. URL: <file:///E:/Downloads/k-probleme-podgotovki.pdf> (дата обращения 15.03.2023)
7. Han S. Flipped classroom: Challenges and benefits of using social media in English language teaching and learning // *Frontiers in Psychology*. – 2022. – №13. – P. 996294. doi: 10.3389/fpsyg.2022.996294
8. Jiao W. An Empirical Study on Computer Flip Classroom Teaching in College English Teaching // *Journal of Physics: Conference Series*. – IOP Publishing, 2021. – T. 1915. – №3. – C. 032020.
9. Teelken C. Compliance or pragmatism: How do academics deal with managerialism in higher education? A comparative study in three countries // *Studies in higher education*. – 2012. – T. 37. – №3. – P. 271–290.
10. Kovalenko M., Rusnak A., Lomonosov D. Ways of ensuring the compliance of the activities of higher education institutions with modern challenges // *Baltic Journal of Economic Studies*. – 2021. – T. 7. – №5. – P. 104–113.

REFERENCES

1. QR Gylym jane jogary bilim ministrinin 2022 jylgy 27 mausymdagy №28916 buirygyna saikes bekitilgen jogary bilim berudin memlekettik jalpyga mindetti standarty [State mandatory standard of

- Higher Education, approved in accordance with the order of the minister of Science and higher education of the Republic of Kazakhstan dated June 27, 2022 No. 28916]. [Electronic resource]. URL: <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200028916> (date of access 10.03.2023) [in Kazakh]
2. Nasibullov R.R. Razvitie distancionnoi formy obuchenia budushih uchitelei (konec XX – nachalo XXI vv.) [Development of distance learning for future teachers (late 20th – early 21st centuries)]: Monografia / Pod obsh. red. A.N. Huziahmetova. – Kazan: Tatarskoe Respublikanskoe izdatelstvo «Heter», 2013. – 176 s. [in Russian]
  3. Caena F., Redecker C. Aligning teacher competence frameworks to 21st century challenges: The case for the European Digital Competence Framework for Educators (DigcompeDu) // European Journal of Education. – 2019. – №54(3). – P. 356–369. [Electronic resource]. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ejed.12345> (date of access 26.05.2023)
  4. Djantasova D.D. Formirovanie gotovnosti budushih uchitelei inostrannogo iazyka k rabote v sisteme distancionnogo obuchenia [Formation of the readiness of future foreign language teachers to work in the system of distance learning]: dis. ... kand. ped. nauk. – Karagandy: KarGU im. Akademika E.A. Buketova, 2010. – 199 s. [in Russian]
  5. Sametova F., Kiynova J., Orynhanova G. Cifrovye obrazovatelnye resursy kak obespechenie novogo kachestva obrazovaniya [Digital educational resources as a way to ensure a new quality of education] // Vestnik KazNU (seria: pedagogicheskie nauki). – 2022. – №2(71). – S. 126–134. [in Russian]
  6. Djantasova D.D. K probleme podgotovki budushih uchitelei inostrannyh iazykov k rabote v sisteme distancionnogo obucheniya [On the problem of future foreign language teacher training for work in the distance learning system]. [Electronic resource]. URL: <file:///E:/Downloads/k-probleme-podgotovki.pdf> (date of access 15.03.2023) [in Russian]
  7. Han S. Flipped classroom: Challenges and benefits of using social media in English language teaching and learning // Frontiers in Psychology. – 2022. – №13. – P. 996294. doi: 10.3389/fpsyg.2022.996294
  8. Jiao W. An Empirical Study on Computer Flip Classroom Teaching in College English Teaching // Journal of Physics: Conference Series. – IOP Publishing, 2021. – T. 1915. – №3. – S. 032020.
  9. Teelken C. Compliance or pragmatism: How do academics deal with managerialism in higher education? A comparative study in three countries // Studies in higher education. – 2012. – T. 37. – №3. – P. 271–290.
  10. Kovalenko M., Rusnak A., Lomonosov D. Ways of ensuring the compliance of the activities of higher education institutions with modern challenges // Baltic Journal of Economic Studies. – 2021. – T. 7. – №5. – P. 104–113.